

הנהלת בתי המשפט
ADMINISTRATION OF COURTS

Office Of the Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

י"ז בכסלו, התשע"ו
29 בנובמבר, 2015

סימוכין: 21137315
(בתשובה נא לציין מס')

לכבוד
גב' גאל עזריאל, מרכזת הוועדה לגיבוש אמצעים להגנה על הציבור
משרד המשפטים
סאלח א-דין 29
ירושלים

שלום רב,

הנדון: פגיעות בשופטי מערכת בתי המשפט על רקע מילוי תפקידם

אבקש להביא בפני הוועדה בראשות כבוד השופטת בדימוס עדנה ארבל, מסמך זה בו אפרט את תופעת ההכפשות שופטים הצוברת תאוצה, את פועלה של מערכת בתי המשפט בעניין ואת הקושי בלהתמודד מול התופעה. נשמח להרחיב על ההיבטים השונים בפני הוועדה ולקחת חלק פעיל ככל שנתבקש. מערכת בתי המשפט נושאת ברכה על הקמת הוועדה ומייחלת להצלחתה.

1. לאחרונה אנו עדים למגמה הולכת וגוברת של ניסיונות לפגיעה בעובדי ציבור ונושאי משרה ובכלל זה בשופטי מערכת בתי המשפט. ניסיונות אלו באים לידי ביטוי, בין היתר, באמצעות הפצת מסרים שליליים הכוללים ביטויים שיש בהם השפלה, ביזוי ופגיעה בכבודם של עובדי ציבור בקשר למילוי תפקידם. מדובר בכיטויים אשר עלולים לפגוע באמון הציבור בנושאי המשרות הרלוונטיים ובתפקודן של רשויות המדינה.

2. כחלק ממגמה זו, אנו נחשפים ליותר ויותר פרסומים הכוללים ביקורת שיטתית מעוותת וחסרת מעצורים כלפי שופטים, תוך שימוש בהתבטאויות מבזות ומכפישות. פרסומים

הנהלת בתי המשפט
ADMINISTRATION OF COURTS

Office Of the Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

בגנות שופטים בכלל ושופטי בתי המשפט לענייני משפחה בפרט, מופצים, על פי רוב, באמצעות מערכות אינטרנטיות לניהול תוכן (פורמים, בלוגים ורשתות חברתיות).

3. פרסומים אלה, הנעשים לרוב באופן אנונימי, עולים, לא אחת, כדי עבירה פלילית של העלבת עובד ציבור, זילות בית משפט ואף הטרדה מאיימת. יש יסוד איתן להנחה שמדובר במפרסמים החברים בקבוצה מצומצמת של פעילים, רובם מוכרים כעותרים סדרתיים או כאלו שנחקרו על ידי משטרת ישראל כמי שהפריעו לסדר הציבורי בבתי המשפט ואף מחוץ לבתי השופטים.

4. נוסף על כך, הולכת וגוברת התופעה של תביעות המוגשות בחו"ל ע"י אזרחים ישראלים נגד גופים ציבוריים שונים במדינת ישראל ובכלל זה שופטים ונושאי משרה נוספים. מדובר בהתמודדות סבוכה מורכבת אשר מחייבת את המדינה בהקצאת משאבים ניכרת. בין התביעות ניתן למנות את אלו של מר יעקב בן יששכר נגד כב' הנשיא גרוניס, ותביעות שהוגשו נגד שופטי משפחה ממחוז תל אביב-יפו. רק לאחרונה העבירה הנהלת בתי המשפט התחייבות כספית בסך של כמיליון שקלים חדשים לפרקליטות המדינה, אשר שכרה שירותי משרד עורכי דין מוביל בארצות הברית. נכון למועד כתיבת מסמך זה, כלל התביעות נדחו על הסף. במקביל להדיפת התביעות, פעלנו בשיתוף משרד החוץ והגשנו איגרת דיפלומטית למחלקת המדינה האמריקאית בושינגטון, המדגישה את הסתייגותה החריפה של מדינת ישראל מן הניסיונות לפגיעה במערכת בתי המשפט הישראלית בשטחה של ארצות הברית.

5. נוכח מגמה זו, הוקם במשרד המשפטים צוות בין-משרדי, בראשות המשנה לפרקליט המדינה, שתפקידו לתכלל פעילות רב-מערכתית בתחומים שונים, במטרה להתמודד עם הפגיעה בנושאי משרה ציבורית בהקשר הנדון. בצוות חברים נציגים ממשרד המשפטים (מדיסציפלינות שונות), נציגי משטרה, נציגי אגף התקשורת הממשלתי ונציגי הנהלת בתי המשפט. הגורמים הנוטלים חלק בעבודת הצוות מתואמים ביניהם ופועלים במשותף למיגור התופעה.

הנהלת בתי המשפט
ADMINISTRATION OF COURTS

Office Of the Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

6. במסגרת שיתוף הפעולה הנזכר, נקבע לנו ערוץ ישיר להגשת תלונות במשטרה ולטיפול בשופטים מאוימים, מוגש לנו סיוע מידי במניעה ופיזור הפגנות כנגד שופטים במקום מגוריהם, וכן מתאפשרת לנו התמודדות משפטית עם המפגעים בעת הצורך. שיתוף פעולה זה מוביל לא אחת לפתיחה בחקירה פלילית ואף להגשת כתבי אישום נגד המפגעים.

7. ההתמודדות עם הפרסומים המופצים ברשת האינטרנט היא מורכבת. מרבית הפרסומים מופצים באמצעות אתרי אינטרנט ורשתות חברתיות מקוונות ששרתי המערכות שלהם ממוקמים בארצות הברית. דוגמא לכך היא מערכת ניהול התוכן wordpress המציעה למשתמשים כלים לניהול בלוגים ופורטלי תוכן. פרטיותם של המשתמשים במערכת זו, כמו במערכות אינטרנטיות אחרות, מוגנת במסגרת "הצהרת פרטיות מקוונת". מדובר במסמך משפטי מחייב אשר מגן על הגולשים המעוניינים לשמור על פרטיותם. הצהרה זו נעשית לפי הדין האמריקאי המסדיר את תחום הגנת הפרטיות ומקנה לו מעמד חוקתי.

מערכות אכיפת החוק האמריקאיות כמו גם בתי המשפט, אינם נוטים להתערב בעניינים הנוגעים לחופש הביטוי והגנת הפרטיות, גם שמדובר בפרסומים אסורים ולכן האפשרות לחשוף את פרטי הגולשים שמפרסמים תוכן פוגעני, באופן שניתן יהיה לנקוט נגדם הליכים בישראל, כמעט ואינה קיימת. משכך, נמנעת המדינה בשלב זה לנקוט בהליכים משפטיים בארצות הברית כנגד המפרסמים ומערכות האינטרנט המפיצים תכנים פוגעניים נגד נושאי משרה ישראלים.

יתרה מזו, מערכות האינטרנט מחזיקות בעמדה שלפיה, הן אינן נושאות באחריות לתוכן המידע שמופץ באמצעותן ולדין האחריות מוטלת על הגולשים. לא זו אף זו, הרי שנקיטת הליכים משפטיים בחו"ל מחייבת כאמור השקעת משאבים ניכרים שספק אם יש בהם טעם בנסיבות אלה.

8. על אף כל האמור לעיל, כעניין שבשגרה, אנו מקפידים לפנות לאתרי האינטרנט בדרישה להסרת הפרסומים הפוגעניים. כמו כן, נעשות פניות שוטפות גם לחברת Google על מנת שלא תאפשר נגישות לתוכן הפוגעני באמצעות מנוע החיפוש שהיא מפעילה. על פי רוב,

הנהלת בתי המשפט
ADMINISTRATION OF COURTS

Office Of the Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

פניות אלה אינן מועילות והן מושבות ריקם, שכן, כאמור, גופים אלה מסרבים לשאת באחריות לפרסומים ומתנגדים לחשוף את פרטי הגולשים שפעלו להפצתם. מעבר לכך, גם במקרים הבודדים שאנו נוחלים הצלחה, מוסרים הפרסומים מרשת האינטרנט לזמן מוגבל ומועלים מחדש בכתובת או בזהות שונה.

9. במקרים קיצוניים אנו פונים לבתי המשפט בארץ ומבקשים שיורו לאתרי האינטרנט להסיר את הפרסומים האסורים. במיעוטם של מקרים ניתנו צווים כאלה, ברם לא ניתן היה לממש אותם בשל כך שאתרי האינטרנט, שכאמור פועלים מעבר לים, לא רואים עצמם מחויבים לדין הישראלי. במקרה בודד שניתן בו צו כנגד חברת Google, התוכן הוסר ושוב פורסם מחדש בכתובת שונה.

10. האפשרות לפנות לבתי המשפט בארץ ובעולם נבחנה על ידנו בהזדמנויות שונות. בין היתר נסקרו ההשפעות השונות שעשויות להיות למהלכים אלה על נושאי המשרה הנפגעים, והתעורר חשש שנקיטה בהליכים משפטיים תרחיב באופן משמעותי את החשיפה לפרסומים ותעצים את הנזק שיגרם בשלם. דבר הגשת תביעה משפטית כנגד אחד מאתרי האינטרנט, לרבות ובמיוחד כנגד חברת Google, יזכה לתהודה רחבה בציבור ולחשיפה באמצעי התקשורת. בכך תושג דווקא המטרה שלשמה מופץ התוכן הפוגעני על ידי הגולשים מלכתחילה והיא הפצת המסר בתפוצה רחבה ככל שניתן תוך פגיעה מרבית בנושא המשרה. לפיכך הוחלט בשלב זה להימנע מנקיטה בהליכים משפטיים נגד אתרי האינטרנט.

11. הפצה מקוונת של תוכן פוגעני בגנותם של השופטים, מסבה להם- באופן טבעי – עוגמת נפש רבה. אנו כמובן ערים לכך ולכן, מלבד הטיפול היומיומי כמעט והדיווחים השוטפים לשופטים הרלוונטיים ולממונים עליהם, מתקיימות פגישות תקופתיות עם השופטים בבתי המשפט השונים, לעיתים במעמד נשיא בית המשפט העליון ומנהל בתי המשפט.

במסגרת פגישות אלה חולקים השופטים בתחושותיהם הקשות ומשתפים בהתמודדויות היומיומית הנובעות מתופעה זו. כמו כן, מעודכנים השופטים בפעולות המבוצעות והמתוכננות על ידי מערכת בתי המשפט בהקשרים אלה.

הנהלת בתי המשפט
ADMINISTRATION OF COURTS

Office Of the Legal Adviser

לשכת היועץ המשפטי

12. לסיום יודגש שמערכת בתי המשפט מתמודדת מדי יום עם תופעת הפרסומים בגנות השופטים בכל האמצעים העומדים לרשותה. המערכת בוחנת באופן מתמיד את האפשרות לעשות שימוש בכלים נוספים למיגור התופעה, אשר כאמור הולכת וגוברת עם התפתחות השימוש ברשת האינטרנט ותמשיך לעשות זאת גם בעתיד.

נודה לקבלת זימון להופיע בוועדה ולהוות חלק בלתי נפרד הימנה.

בכבוד רב,

ליאת יוסים, עו"ד
הלשכה המשפטית

העתקים:

כב' השופט מיכאל שפיצר, מנהל בתי המשפט, כאן
עו"ד ברק לייזר, היועץ המשפטי למערכת בתי המשפט, כאן
עו"ד תמר דוד, הלשכה המשפטית, כאן
עו"ד ימית עוקב, הלשכה המשפטית, כאן